

Forfatter: Bording, Anders

Titel: ALmæctig Himmel ach hvad det

Citation: Bording, Anders: "ALmæctig Himmel ach hvad det", i Bording, Anders: *Digte. - 1984*, udg. af ERIK SØNDERHOLM , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1984-86, s. 108. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bording01val-shoot-workid84086/facsimile.pdf> (tilgået 13. marts 2024)

Anvendt udgave: Digte. - 1984

[Ajjr]

**Alle Erlige Danske
Hierters Affsky**

Til det uguddelig og mørdisk Anslag/ som
den blodtørstig Ulff/ imod sin egen Herre oc Arff-
ve-Konning oc Frederneland/ For
haffde 1663.

Prentet i Kiøbenhavn aff Jørgen Lamprecht.

- [Ajjr] ALmæctig Himmel ach hvad det
Os nær var ilde gangit/
Hvor nær Ulycken haffde slet
4 Os arme knust oc fangit.
Vi meente nu/ vi vare frj
For den ubillig Vrede/
For den umilde Tyrann/
8 Den graadig Ulff beteede.
Vi troede fast/ hand nu var tæmt/
Oc skulde nocksom kiende
Hvis Himlen haffde selff besemt/
12 Til hannem at omvende.
Her brugtis lowlig Straff oc Baand/
Her brugtis Gunst oc Naade.
Men see/ hvor den forhærdit Aand
16 Stod dog ey til at raade.
Hans uregærlig Hierte stod
Til Konger ai fordømme/
Hans Glæde var/ i Printzers Blod
20 At bade sig oc svømme.
[Ajjv] Hans Roff- oc Blod-begierlighed
Var baade Hjord oc Hyrde
Med skarpen Sverd at fælde ned/
24 Oc ynckelig at myrde
Hvad Dansk aff Stamme var oc Naffn/
Til Døden var opskreffvit:
Ja vel den mindste Boel oc Staffn
28 Forstyrrit skulde bleffvit.

- Hvis hand til slig en blodig færd
Ey kunde selff udføre/
Det vilde hand ved andres Sverd
32 Foruden Skaansel giøre.

O du forgiftig Lande-Pest/
O Kongerigers Plage/
O Nordens alt forhaarde Giest/
36 Hvo har til dig hørt Mage?
Mon den Barbarisk Atila
Vel større Slag har slagit?
Mon oc vel selff Caligula
40 Aff stæd har værre tagit?
[Ajjr] Mon Nero den Tyrann aff Rom
Har fleere Folck forderffvit?
Oc Phocas sig sit Keyserdom
44 Med meere Blod forhverffvit?
Den vilde Tartar Tamerlan
Ey stormit har saa saare:
Mod dig Mustaph oc Ottoman
48 Som Leege-Børn kun vare.
Lycajon selff oc Phineus/
Dem vilde du gjort gode.
Herodes oc Antiochus
52 Ved dig som Engler stode.

O slemme Dødsens Mand/ at du
Aff ingen Ædel Qvinde

VI Digte til kongehuset

109

- Har saadant dijt/ nock kiendis nu/
 56 Men aff en grum Læwinde.
 Dig har it farligt Tigerdiur
     Aff Ungdom selff opamnit:
     Du din Fortrædenheds Natur
 60 Aff Dragen har annamnit.
 [Aiij v] Den Marmor-hårde Ca[u]casus
     Sig blæd mod dig kand sige.
     Den brændende Vesuvius
 64 Din Vredis Brand maa vige.
     Ey nogit Land oc Stæd tør dig
         For sin Affedning kiende.
     Den gandske Verden skammer sig/
 68 Oc ynsker dig ond Ende.
     O væ os Arme/ dersom du/
         Som varst saa Dieffvel-blandit/
         Ja Dieffvel-selff i Sind oc Hu/
 72 Os haffde offvermandit.
     Os ijssne maa vort Hierte-Blod/
         Naar vi med Fljd begrunde
         Den Undergang os forestod/
 76 Om du det drefftvi kunde.
     Her var paa Liffvet selff undsagt
         Vor Frede-rige Koning/
         Her var en Mørder-Stricke lagt
 80 For Landsens fromme Dronning.
 [Aivz] De Scepter-værde Printzers Rod
     Du vilde slet udslettit:
     De deyligste Princessers Blod
 84 Din Grumhed skulde mættit.
     J Kongens Huus/ jeg veed ey hvem/
         Du vilde jo lagt øde:
     Du dem med os/ oc os med dem
 88 Slet haffde domt til døde.
     Ach her mand skulde seet/ hvordan
         Carthago den antændtis/
         Hvordan at Troja greebis an/
 92 Oc slet til Aske brændtis.
- Her her mand skulde seet paa ny
     Jerusalem at ødis/
     Sampt de Boeoters skønne By/
 96 At stormis oc omstødis.
     Det skarpe Sverd/ den heede Brand
         Os skulde slet udtaerit:
         Her her i voris skønne Land
 100 Ret Babel skulde værit.
 [Aivv] Ja (korteligt) slet ingen kand
     Den Tyranni beskriffe/
     Du mod dit egit Føde-Land
 104 Jo færdig varst at driffve.
- Lad knyttis Stricke/ hvæsis Sverd/
     Lad heedis Svoffl oc Tiære/
     Din Ondskabs rette Løn oc Værd
 108 Ey det dog nær kand være.
     Du/ som Philotas/ burde ret
         At pidksis ud til døde:
     Som Anaxarch/ mand skulde slet
 112 J Morter dig hielstøde.
     Cambyses for din groffve Svig
         Dig skulde flaa oc skinde.
         Mezenius til Dæd-Mands Ljg
 116 Dig burde fast at binde.
     Paa ny til dig en Kaaber-Tiur
         Perillus burd' at gjøre.
     For Læwe[.] Biorn oc vilde Diur
 120 Mand skulde dig udføre.
 [Bir] Den Aadsel-giærrig Ørne-Klo
     Dit Hierte skuld' optawe:
     Den sorte Raffn udi sin Kro/
 124 Hvad offver var/ begraffve.
     Mand burde dig: Men ah hvo veed
         Saa grum en Straff at næffne/
         Som din forrädersk Arrighed
 128 Betale kand oc hæffne?
     Vel kandstu sæge Skul oc Ly/

- Oc til en Tjd undvige:
Men usle Krop/ hvort vil du fly?
132 Hvort hen vilst du dig snige?
Du veedst/ de store Kongers Arm
Saa langt hen ud sig strecker/
Ja krøbst du end i Jordens Barn/
136 Den dog til Skalcken recker.
Til med saa skal oc jædelig
Din egen Siel oc Hierte/
Hvor du oc est/ udmarstre dig
140 Med meer end Bædel Smerte.
[Bijv] Dig følge dine Gierninger
Du dem ey kandst undgange:
Hukommelsen din Bædel er/
144 Du est din egen Fange.
Dig skal en ond Samvittighed
Hver Tjd oc stund bæreyde/
Hvad Jammer du har ført aff sted/
148 Med blodig Krig oc Feyde.
Du selff din trodsig Offvermod
Med Hiertens Harme skalt laste/
Oc ynske dig i Haftsenes Flod/
152 Saa dyb den er/ at kaste.
Du bande skalt den staalen Skat/
Du stedse paa har stolit/
Oc ynske dig/ at du varst plat
156 Til Støff oc Meel hemmolit.
Men at du føle løse Steen
Udi din Eed har hvegit/
Der du dig soerst ved Gud om Meen/
160 Din Koning vilde svegit:
[Bijv] Oc at du Stemppling haffver giort/
Oc varst med Raad paa Veye/
Hans Arffve-Spør at føre bort
164 J fremmed Vold oc Eye.
Det det udi din bange Siel
Skal nagge meest oc skære:
Det det/ dig arme Syndsens Træl/
- 168 Den største Væ skal være.
Saa sterck aff Aconit en Drick
Selff Pontus blander icke/
Du strax udi it Øyeblick
172 Jo vilde den uddrække.
Saa beesk skal tyckis dig dit Liff/
Saa skammelig dit Rycte/
At ey for hvassen Rage-Kniff
176 Din Strube sig skal frykte.
Saa fast oc hart kand Reeb oc Baand
Ey Moderløsen knibe/
Du jo med din MeenEdig Haand
180 Skalt vilde der til gribet.
[Bijv] Saa höyt it Taarn mand aldrig veed
Saa steyl er ingen Klippe/
Du der aff jo vil falde need/
184 Oc gierne Liffvit slippe.
Aft det som andre gør Behag/
Skalt du Fortræd aff lide.
Du skalt om Natten ynske Dag/
188 Oc Nat om Middags tjde.
Du skalt din usle Fødsels Tjd
Vel bande mangen sinde/
Ja daglig gaa i Dødens Strjd/
192 Oc dog ey Døden finde.
Med Pijl oc Skud at fældis need/
Det skalt du Skaansel kalde:
Du regne skalt for Miskundhed/
196 For andres Sverd at falde.
Men arme ney/ slet ingen vil
Dig der udi bønhøre/
Slet ingen er paa Jorden til/
200 Medlidenhed skal røre.
[Bijv] Til Straffens rette Dag oc Stund
Mand dig urørt skal spare/
At hver Mand aff din egen Mund
204 Din Falskhed kand forfare.
At det oc da fornemmes kand/

VI Digte til kongehuset

111

Hvo dig tilhiulpit vilde/ Hvo Kongen oc sit Føde-Land 208 Vel meener eller ilde.	Du dig hans Fare togst saa nær/ Oc Skalcken aabenbar'de.
Vel an din Dom er alt affsagt/ Stadfast oc underskreffven/ Dit Naaffn oc Vaaben need er lagt/ 212 Din Ære sønderreffven Sig nu hver Koning her paa Jord For dig i act skal tage: Ey nogen Første du med Ord 216 Nu meere kandst bedrage. Din Ondskabs Skieppe nock er fylt/ Dit Glas til enjdje rinder: Du saadant har for hart forskylt/ 220 Dig Raetten offvervinder. [Bijv] Saa saa skal dennem alle gaa/ Med Oprør sig bevare. Retfærdig Straff her offvis maa/ 224 Skal Verden ellers vare. Dig Himlens Gud O Zebaoth/ Som os har hole i Lifve/ Oc gjort hans Ulfve-Raad til Spot/ 228 Vi Tacken vel maa giffve. Den gandske Verden kiender nu Din høye Viissdoms Vælde: Vor Konning selfi alleene du 232 Hialpst ud aff Dødsens Fælde. Din Salffvede var dig for kær/ Du selfi hans Huus bevar'de:	Du store Raadsens Engel dreffst Den Mand/ som os advar'de/ Med hannem du selfi underskretft: 236 Ved hannem du os spar'de. [Bijv] O Hæld oc Lycke/ Seyr oc Fred/ Hans Huus skal altjd følge/ Som giorde sig Samvitighed/ 240 Forræderen at dølge Dig Israels Strjds-Kæmpe dig/ Det gandske Land oc Rige Berømme skal ævindelig/ 244 Oc hiertelig Tack sige. Du freiste voris Ljff oc Blod/ Der det om Døden gielte. Du du den Blodhunds offvermod 248 Selfi vidste ret at smelte. O Søde Fredsens Første lad Den Ædle Fred regere/ Lad dem/ som stiftte Mord oc Had/ 252 Ret aldrig findes mere. Lad dem som Affner spredes hen/ Som efter Oprør stunde. All Himlens Heffs forfølge den/ 256 Os Undergang vil unde. [Bijv] Al Verdens Had/ al Spot oc Meen/ Dens Offvermand lad være/ Som ey sin Arfve-Koning tien 260 Med Trofasthed oc Ære. AMEN

49.

[1]

Lyckynskning
Til den Høybaarne Første oc Herre
Her Johan Georg den tredie/